

РЕШЕНИЕ

№ 76

гр. София, 05.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Виолета Йовчева

Членове: Мариана Г.а
Димитър Ковачев

при участието на секретаря Христина Сп. Кръстева
като разгледа докладваното от Мариана Г.а Въззивно гражданско дело № 20231100503035 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от ГПК.

С решение от 12.12.2022г., постановено по гр.д. № 35245/2022г. по описа на Софийски районен съд, ГО, 42 състав, е отхвърлен предявеният от Т. С. Ч. срещу „К.И.И. БГ“ ЕАД иск с правно основание чл. 439 от ГПК за установяване недължимост на сумата от 415, 44 лева, представляваща сбор от сумата от 169 лева – главница по договор за кредит от 24.07.2016г., 28, 17 лева – договорна лихва за периода от 30.08.2006г. до 28.02.2007г., 93, 27 лева – мораторна лихва от 29.09.2006г. до 21.10.2010г., 25 лева за държавна такса и 100 лева юрисконсултско възнаграждение, поради погасяване на вземането по давност.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ищеца Т. С. Ч., в която са изложени оплаквания за допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели до необоснованост на формираните от първоинстанционния съд изводи, както и за нарушение на материалния закон. Конкретно се твърди, че единственото изпълнително действие, годно да

прекъсне давността за процесните вземания, извършено след 26.06.2015г., е вписването на 27.01.2017г. на възбрана върху недвижим имот. След този момент и до датата на подаване на исковата молба вискателят е правил искане единствено за справки и насрочване на описи, които не са били извършени впоследствие, т.е. те не са довели до прекъсване на давността. По тези съображения е направено искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявеният иск да се уважи.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК насрещната страна „К.И.И. БГ“ ЕАД е подал отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва по подробно изложени съображения. Направено е искане за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно, обосновано и постановено в съответствие с приложимите материално-правно норми и при съобразяване на установената по въпросите на погасителната давност съдебна практика. Поддържа становище, че искането да бъде приложен определен изпълнителен способ прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, но по изрична разпоредба на закона давността се прекъсва с предприемането на всяко действие по принудително изпълнение. В случая вискателят многократно е подавал молби за прилагане на изпълнителни способности – запори върху вземанията на длъжника по банкови сметки, както и за насрочване на опис и оценка на движими вещи. Счита, че бездействието на съдебния изпълнител не следва да е санкция за вискателя, тъй като разпоредбата на чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК налага именно такава, но поради личното бездействие на вискателя. Излага становище, че не е необходимо предприемането на действие от съдебния изпълнител в рамките на изпълнителния способ да е задължително успешно, за да се счита давността за прекъсната. Ето защо счита, че 5-годишната погасителна давност за процесните вземания не е била изтекла към датата на подаване на исковата молба, поради което е направено искане за потвърждаване на обжалваното решение.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на въззиваемия, намира за установено следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е допустима, а

разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Предявен е отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439 от ГПК за установяване недължимост на парично вземане, предмет на издаден изпълнителен лист въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение на парично задължение, по доводи за погасяването му по давност поради непредприемане на действия за принудителното му събиране в продължение на повече от пет години от датата на последното валидно изпълнително действие - от 27.01.2017г.

С оглед фактическите твърдения в исковата молба съдът приема, че исковете имат правното си основание в нормата на чл. 439 от ГПК. Когато срещу заповедта за изпълнение не е подадено възражение от длъжника, заповедта се стабилизира и макар да не формира сила на пресъдено нещо по спора, възможността за оспорване на фактите и обстоятелствата, относими към ликвидността и изискуемостта на вземането се преклудира, освен ако не са налице специалните хипотези по чл. 424 от ГПК или чл. 439 от ГПК. Поради това длъжникът в заповедното производство може да ползва от исковата защита по чл. 439 от ГПК, като се позовава на настъпили след издаване на заповедта за изпълнение факти.

Предмет на делото са обективно съединени отрицателни установителни искове по чл. 439, ал. 1 ГПК, според която разпоредба длъжникът може да оспорва чрез иск изпълнението, а според ал. 2 искът може да се основава само на факти, настъпили след приключването на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Целта на този иск е да бъде отречено правото на принудително изпълнение, признато с изпълнително основание, което по действащия ГПК /чл. 404 ГПК/ може да бъде само съдебен или арбитражен акт, съдебна или арбитражна спогодба, а ако това предвижда правото на ЕС или международен договор – и чуждестранен несъдебен акт.

Предпоставките за допустимост на този отрицателен установителен иск, обосноваващи правния интерес от него, са: 1) изпълнителното основание да е издадено и влязло в сила за ищеца /т. е. стабилизирано/; 2) принудителното

изпълнение да е предстоящо или висящо, но не и вече реализирано /в противен случай, искът не може да е отрицателен установителен, а осъдителен/; 3) искът да е основан на новонастъпили факти, които не са преклудирани – настъпили след момента, до който е било възможно да се навеждат възражения в съответното производство, по което е издадено изпълнителното основание: края на съдебното дирене в исково производство /ако такова е провеждано/, момента на сключване на съдебната или арбитражна спогодба, момента на изтичане на срока за възражение срещу заповед за изпълнение /ако такова не е било подадено/.

Иск по чл. 439 ГПК е недопустим при всички невлезли в сила съдебни изпълнителни основания. Това се отнася както за изпълнителни основания, които не са предварително изпълняеми, така и за такива, които са предварително изпълняеми и въз основа на тях е възможно да се проведе или се провежда принудително изпълнение. Такива са всички съдебни актове, по които предварителното изпълнение е допуснато с нарочен съдебен акт /по чл. 242 ГПК или чл. 418 ГПК/ или по силата на закона /осъдителните въззивни решения/. Ако изпълнителното основание не е влязло в сила, то и възраженията срещу вземането по него не могат да се основават на факти, настъпили след момента на стабилитет на изпълнителното основание, което е основната отличителна черта на иска по чл. 439 ГПК. Защитата срещу невлязъл в сила съдебен акт следва да се осъществи по предвидения в закона редовен способ и институционален ред, а не чрез иск по чл. 439 ГПК.

В случая ищцата обосновава предявения отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1 от ГПК с фактическото твърдение, че удостоверените вземания в процесната заповед за изпълнение на парично задължение са покрити с изтекла петгодишна погасителна давност след образуване на процесното изпълнително дело, поради което предявеният иск е допустим.

При предявен отрицателен установителен иск по чл. 439 от ГПК в тежест на ищеца е да докаже, че след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание /заповедното производство/, са настъпили факти /с оглед въведените в исковата молба твърдения – изтекъл давностен срок/, които водят до погасяване на установеното изпълняемо право от ответника. Предвид единственото

поддържано във въззивното производство основание за недължимост на сумите ответникът следва да установи настъпването на обстоятелства, обуславящи основание за спиране или прекъсване на погасителната давност по смисъла на чл. 115 и чл. 116 от ЗЗД.

На етапа на въззивното производство между страните по делото не са спорни следните обстоятелства:

От представения изпълнителен лист от 17.05.2011г. по гр.д. № 819/2011г. по описа на РС – гр. Пловдив, издаден въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, се установява, че вземанията, предмет на първоинстанционното решение, представляват непогасена главница в размер на 169 лева по договор за кредит за покупка на стоки или услуги от 24.07.2006г., сключен между длъжника и „БНП П.П.Ф.“ ЕАД; договорна лихва в размер на 28, 17 лева за периода от 30.08.2006г. до 28.02.2007г.; мораторна лихва в размер на 93, 27 лева за периода от 29.09.2006г. до 21.12.2010г., както и 25 лева за държавна такса и 100 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Страните по делото не спорят, че тези суми отразяват действително възникнали в тежест на ищеца парични задължения, както и че заповедта за изпълнение на парично задължение е влязла в сила най-късно на датата на издаване на изпълнителния лист поради неподаване на възражение от длъжника в законоустановения срок по чл. 414 от ГПК.

На 04.10.2011г. по молба на кредитора било образувано изпълнително дело № 20118240401911 по описа на ЧСИ К.П., рег. № 824 на КЧСИ, с район на действие – Окръжен съд Пловдив, с предмет – принудително събиране на присъдените с издадения по гр.д. № 819/2011г. по описа на РС - Пловдив, изпълнителен лист. В молбата е направено искане след извършване на съответните справки, да се предприемат конкретни изпълнителни действия – налагане на заповори, описи на движимо имущество, налагане на възбрана.

На 07.12.2012г. са наложени заповор върху вземанията на длъжника по банкови сметки, разкрити в „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“ АД и в „МКБ ЮНИОНБАНК“ АД. Видно от постъпилия отговор от „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“ АД съдебният изпълнител е уведомен, че към 13.12.2012г. длъжникът има открита банкова сметка, но към деня на налагане на заповор няма авоар по сметката за удовлетворяване на вземането. Третото

задължено лице „МКБ ЮНИОНБАНК“ АД е уведомило органът по принудително изпълнение, че в системата на банката няма открити сметки, вложени вещи в трезори и суми предоставени за доверително управление.

По изпълнителното дело е постъпила на 11.09.2015г. молба от “К.И.И. БГ” ЕАД с искане за конституиране като взискател по делото въз основа на сключения на 15.05.2015г. договор за прехвърляне на вземания, по силата на който “БНП П.П.Ф.” ЕАД е прехвърлил вземането си срещу Т. С. Делева в полза на цесионера “К.И.И. БГ” ЕАД. В молбата е обективизирано възлагане по чл. 18 ЗЧСИ за извършване на изпълнителни действия.

На 27.01.2017г. е вписана в Служба по вписванията – гр. Пловдив възбрана върху собствен на длъжника недвижим имот.

На 11.04.2017г. е насрочен опис на движими вещи на собствените на длъжника движими вещи, находящи се в гр. Пловдив, ул. „тъжа“ № 1, бл. 216, вх. а, ет. 6, ап. 16. По делото няма данни насроченият опис да е реализиран.

С молба от 08.08.2017г. взискателят е поискал да се извърши справка в електронния регистър към БНБ за наличието на разкрити банкови сметки на името на длъжника и при откриване на такива да бъдат предприети действия по налагане на заповест. Исканата справка е извършена, като е установено, че към 30.08.2017г. длъжникът има разкрита и действаща една разплащателна сметка в „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“. По делото няма данни да е наложен искания от взискателя заповест.

С молба от 27.04.2018г. “К.И.И. БГ” ЕАД е направил искане за принудително изпълнение чрез насрочване и извършване на опис, оценка и изземване на движими вещи, находящи се в дома на длъжника. С разпореждане от 20.08.2018г. съдебният изпълнител е постановил, че уважава молбата. С уведомление, залепено по реда на чл. 47 от ГПК, длъжницата е уведомена за насрочения опис на 17.10.2018г. опис. По делото няма данни да е извършен насрочения опис на движимите вещи.

С молба от 12.03.2019г. взискателят е поискал отново насрочване на опис, оценка и публична продажба на движими вещи, собственост на длъжника, находящи се на домашния му адрес. С разпореждане от 19.08.2020г. органът по принудително изпълнение е насрочил на 16.10.2020г. опис на собствените на длъжника движими вещи, находящи се на адрес гр. Пловдив, ул. “****”. В

разпореждането е посочено още, че при нередовно уведомяване на длъжника за насрочения опис и/или взыскателят не плати дължимата такса по ТТРЗЧСИ за извършване на опис, насроченият опис ще бъде отложен за нова дата. Т. С. е уведомена за изпълнителното действие чрез залепване на уведомление по реда на чл. 47, ал. 1 от ГПК. По делото няма данни да е извършен насрочения опис.

С молба от 15.07.2021г. "К.И.И. БГ" ЕАД е направил искане до съдебния изпълнител за извършване на справка в електронния регистър към БНБ за наличието на разкрити банкови сметки на името на длъжника и при откриване на такива да бъдат предприети действия по налагане на заповест. Исканата справка е извършена, като е установено, че към 22.07.2021г. длъжникът има разкрита и действаща една разплащателна сметка в „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“. По делото няма данни да е наложен искания от взыскателя заповест.

С разпореждане от 03.08.2022г. органът по принудително изпълнение е спрял изпълнителното производство въз основа на представената обезпечителна заповест, издадена по гр.д. № 35245/2022г. по описа на СРС, с което е допуснато обезпечение на предявения иск чрез спиране на изпълнението по процесното изпълнително производство.

Анализът на така установеното от фактическа страна налага следните правни изводи:

Разпоредбата на чл. 439 от ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. По реда на действащия ГПК, в сила от 01.03.2008 г., заповедите за изпълнение се ползват със стабилитет, тъй като влизат в сила, за разлика от несъдебните изпълнителни основания по чл. 237 от ГПК /отм./. По тези съображения, разпоредбата на чл. 439, ал. 2 от ГПК следва да се прилага и за факти, настъпили след влизане в сила на заповедта за изпълнение, когато заповедното производство е приключило, независимо че съдебно дирене не се провежда /определение № 956 от 22.12.2010 г. по ч.т.д. № 886/2010 г. на ВКС, ТК, I ТО/. На новонастъпили факти /след влизане в сила на заповедта за

изпълнение, независимо от това, че в заповедното производство съдебно дирене не се провежда/ длъжникът може да се позовава при оспорване на изпълнението по чл. 439 от ГПК – в този смисъл са и решение № 781 от 25.05.2011г. на ВКС по гр.д. № 12/2010г., III ГО и решение № 6/21.01.2016 г. по т.д. № 1562/2015 г. на ВКС, I ТО.

В случая ищецът претендира защита по чл. 439 от ГПК, като се позовава на изтекла погасителна давност за принудително събиране на вземането, удостоверено в издадения в полза на цедента изпълнителен лист. С оглед изложените в молбата фактически твърдения претенцията по чл. 439 от ГПК е допустима – молителят основава иска си на твърдение за факти, настъпили след влизане в сила на заповедта за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК. При наведени твърдения за настъпили след влизане в сила на изпълнителното основание факти, с които се свързва недължимост на претендираното от ответника вземане /твърдение за факти, с които се отрича материалното право на вискателя/, предявеният иск по чл. 439 от ГПК е допустим, тъй като установяването на тези факти е в състояние да рефлектира върху дължимостта на процесното вземане. Съобразно приетото становище в правната теория и съдебна практика, погасителната давност не води до погасяване на самото вземане, а само на възможността да бъде принудително изпълнено. Вземането продължава да съществува като вземане и длъжникът продължава да го дължи, но възможността да бъде изпълнено е ограничена само до доброволното му изпълнение – чл. 118 от ЗЗД. В този смисъл следва да се разбира и търсената с процесните отрицателни установителни искове съдебна защита – установяване недължимост на вземания поради давност като правен резултат означава установяване, че е погасена възможността за принудителното им изпълнение. В конкретния случай предявените отрицателни установителни искове по чл. 439 от ГПК се основават на твърдението на ищеца, че процесните вземания са погасени по давност към датата на подаване на исковата молба.

В случая по делото не е спорно обстоятелството, че срещу ищцата Т. Ч. е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, както и че в срока по чл. 414 от ГПК не е подадено възражение, поради което се налага извод, че заповедта за изпълнение е влязла в сила най-късно на датата, на която е издаден изпълнителният лист – 17.05.2011г.

Настоящият съдебен състав счита, че при осъществяването на принудително изпълнение въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение, изпълняемото право е облечено в изпълнителна сила, която възниква в момента на изтичане на срока за възражение по чл. 414, ал. 2 ГПК. С влизането в сила на заповедта за изпълнение – чл. 416 ГПК, се получава ефект, аналогичен на силата на пресъдено нещо и длъжникът не може да релевира възраженията си срещу дълга по общия исков ред, извън случаите на чл. 424 ГПК и чл. 439 ГПК, тъй като същите са преклудирани, с което се получава ефект на окончателно разрешен правен спор за съществуване на вземането – арг. и от чл. 371 ГПК, поради което и намира приложение разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД – срокът на новата давност е всякога пет години. Неподаването на възражение в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК може да се приравни по правни последици на признание на вземането от длъжника по чл. 116, б. "а" ЗЗД – целта на регламентираното в действащия ГПК заповедно производство е да се установи дали претендираното вземане е спорно, а признанието на дълга може да бъде изразено и с конклюдентни действия, доколкото същите манифестират в достатъчна степен волята на длъжника да потвърди съществуването на конкретен дълг към кредитора – в този смисъл са решение № 100 от 20.06.2011г. на ВКС по т.д. № 194/2010г., II ТО, решение № 131 от 23.06.2016г. на ВКС по гр.д. № 5140/2015г., IV ГО. Аргумент за противното не следва от обстоятелството, че заповедното производство се развива без участието на длъжника. Действително, длъжникът няма възможност да възпрепятства самото издаване на заповедта за изпълнение, доколкото научава за същата едва с връчването ѝ. Въпреки това обаче законодателят е уредил възможност за участие и защита на длъжника в хода на производството – чрез подаване на възражение, като в този смисъл е осигурена гаранция за правата му, което обстоятелство не може да се пренебрегне. Наред с изложеното, в постановеното по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК определение № 214 от 15.05.2018г. на ВКС по ч.гр.д. № 1528/2018г., IV ГО, изрично е посочено, че влязлата в сила заповед за изпълнение формира сила на пресъдено нещо и установява с обвързваща страните сила, че вземането съществува към момента на изтичането на срока за подаване на възражение. Следователно по действащия ГПК няма основание да се отрече приравняването на влязлата в сила заповед за изпълнение към съдебно решение по смисъла на чл. 117, ал. 2 ЗЗД. В подобен смисъл са и други актове

на ВКС – решение № 37 от 24.02.2021г., на ВКС по гр.д. № 1747/2020г., IV ГО; определение № 480 от 27.07.2010г. на ВКС по ч.гр.д. № 221/2010г., IV ГО, определение № 443 от 30.07.2015г. на ВКС по ч.т.д. № 1366/2015г., II ТО, определение № 576 от 16.09.2015г. на ВКС по ч.гр.д. № 4647/2015г., IV ГО, определение № 480 от 19.07.2013г. на ВКС по ч.гр.д. № 2566/2013г., IV ГО. В решение № 3 от 04.02.2022г., постановено по гр.д. № 1722/2021г. по описа на ВКС също е застъпено становище, че нормата на чл. 117, ал. 2 от ЗЗД се прилага, когато вземането е определено по основание и размер с влязло в сила решение, така и когато е определено по основание и размер с влязла в сила заповед за изпълнение. Идентично становище е застъпено и в решение от 23.01.2023г., постановено по гр.д. № 1030/2022г. по описа на ВКС, Четвърто ГО. В този смисъл и с оглед нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД, считано от влизане в сила на процесната заповед за изпълнение на посочената по-горе дата, по отношение на длъжницата е започнала да тече нова петгодишна давност за всички вземания.

Според разпоредбата на чл. 116, б. „в“ ЗЗД, давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение на вземането. Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, дадени в т. 10 от Тълкувателно решение № 2/2013 год. на ВКС по тълкувателно дело № 2/2013 год., ОСГТК, прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ /независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане, съгласно чл. 18 ЗЧСИ, като примерно и неизчерпателно са изброени изпълнителните действия, прекъсващи давността, в т.ч. налагане на заповед. Вискателят има задължение със свои действия да поддържа висещността на изпълнителния процес, извършвайки изпълнителни действия, изграждащи посочения от него изпълнителен способ, включително като иска повтаряне на неуспешните изпълнителни действия и прилагането на нови изпълнителни способности. В изпълнителния процес давността не спира, именно защото кредиторът може да избере дали да действа /да иска нови изпълнителни способности, защото все още не е удовлетворен/, или да не действа /да не иска нови изпълнителни способности/. Когато вискателят не поиска извършването на изпълнителни действия в продължение на две години, изпълнителното производство се прекратява на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК по право, без значение дали и

кога съдебният изпълнител ще постанови акт за прекратяване на принудителното изпълнение, тъй като актът има само декларативен, а не конститутивен характер. Поради това новата давност започва да тече не от датата на постановлението за прекратяване на изпълнителното производство, а от датата на предприемането от страна на вискателя на последното по време валидно изпълнително действие.

С посоченото Тълкувателно решение е обявено за изгубило сила Постановление № 3/1980 год. на Пленума на Върховния съд. Според даденото с ППВС № 3/1980 год. тълкуване образуването на изпълнителното производство прекъсва давността, а докато трае изпълнителното производство давност не тече. С т. 10 от горепосоченото Тълкувателно решение е дадено противоположно разрешение като е прието, че в изпълнителното производство давността се прекъсва с всяко действие по принудително изпълнение, като от момента на същото започва да тече нова давност, но давността не спира.

Съгласно задължителните за органите на съдебната власт разяснения /чл. 130, ал. 2 ЗСВ/, дадени в Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023г. по тълкувателно дело № 3/2020г. на ОСГТК на ВКС, погасителната давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015г. на Тълкувателно решение No 2/26.06.2015 г. по т.д. No 2/2013 г., ОСГТК, ВКС. В мотивите на цитираното тълкувателно решение е посочено, че с Тълкувателно решение No 2/26.06.2015 г. по т.д. No 2/2013 г., ОСГТК на ВКС, е обявено изрично за загубило сила ППВС No 3/1980г., следователно до този момент то не е било мълчаливо отменено и даденото с него тълкуване е било задължително. Това следва и от обстоятелството, че разпоредбата на чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД, която е предмет на тълкуване с ППВС No 3/ 1980 г., не е изменяна от момента на влизане в сила на ЗЗД. При непроменена правна уредба, която е била подложена на задължително тълкуване, нито от органите по чл. 130, ал. 2 ЗСВ, нито от останалите правни субекти, които са адресат на тази норма, може да се изисква друго, освен да се съобразят с това тълкуване до обявяване на постановлението за загубило сила. Следователно извършената с т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 год. на ВКС по тълк. дело № 2/2013 год., ОСГТК, отмяна на ППВС № 3 от 18.11.1980 год. поражда действие от датата на обявяването на Тълкувателното решение, като даденото

с т. 10 от Тълкувателното решение разрешение се прилага от тази дата и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производство, но не и за тези, които са приключили преди това.

Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК изпълнителното изпълнителното производство се прекратява с постановление, когато вискателят не поиска извършването на изпълнителни действия в продължение на две години. Основанието за прекратяване, предвидено в цитираната норма, предполага бездействие на вискателя по образувано изпълнително дело за период от време, надвишаващ две години. Изтичането на този срок води само до прекратяване на започналото изпълнително производство, но не и до погасяване на материалното право на вискателя. Прекратяването настъпва по силата на закона (вж. ТР № 47/65 г. на ОСГК на ВС и ТР № 2 от 26.06.2015г. по тълк. дело № 282013г., ОСГТК на ВКС), а с постановлението си съдебният изпълнител само констатира настъпилото прекратяване, като издаването му, сега предвидено изрично в разпоредбата на чл. 433, ал. 1 ГПК, е необходимо не само с оглед прогласяване на това прекратяване, а и за да се приложат някои от последиците му (напр. чл. 433, ал. 3 ГПК).

В конкретния случай е установено, че в периода от 07.12.2012г. /датата на налагане за заповор върху вземанията на ищеца по банкови сметки/ до датата на следващото предприето изпълнителното действие по делото /27.01.2017г./ са изтекли повече от две години. В посочения период не са били искани нови изпълнителни действия срещу длъжницата Т. Делева. Предвид изложеното се налага извод, че на 07.12.2014г. изпълнителното дело е било прекратено по отношение на посочения длъжник на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК. Доколкото към датата на обявяване на ТР № 2 от 26.06.2015г. по тълк. дело № 282013г., ОСГТК на ВКС, процесното изпълнително производство не е било висящо, се налага извод, че по отношение на правилата за течението на давността и за последиците от перемиране на производството по делото приложение следва да намери ППВС № 3 от 18.11.1980 год. Когато вискателят не поиска извършването на изпълнителни действия в продължение на две години, изпълнителното производство се прекратява на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК по право, без значение дали и кога съдебният изпълнител ще постанови акт за прекратяване на принудителното изпълнение, тъй като актът има само декларативен, а не конститутивен

характер. Двугодишният срок за перемпция по чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение (включително доброволно, напр. по постигнато споразумение между страните), т.е. осъществяването на всички поискани способи е приключило (успешно или безуспешно) или поисканите не могат да се осъществяват по причина, за която взискателят отговаря – след направеното искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и така осуетява неговото прилагане. С прекратяване на изпълнителното дело при действието на задължителните разяснения дадени в Постановление № 3/1980 год. на Пленума на Върховния съд е започнала да тече нова давност за вземането, считано от 08.12.2014г.

Вписването на наложената възбрана върху недвижим имот, извършено на 27.01.2017г., е действие, което прекъсва погасителната давност по аргумент от нормата на чл. 116, б. “в” от ЗЗД. Налагането на заповест или възбрана в изпълнително производство, съгласно т. 1 ТР № 2/2013, ВКС, ОСГТК, съставлява насочване на изпълнението върху отделен имуществен обект на длъжника. То прекъсва давността, тъй като с него започва да се осъществява принудата в изпълнителния процес – длъжникът започва да търпи ограничение в правната си сфера – неговите актове на разпореждане стават непротивопоставими на първоначалния и присъединените кредитори.

Основното спорно по делото обстоятелство е дали след посочената дата – 27.01.2017г. по изпълнителното производство са предприемани валидни изпълнителни действия, които са прекъсвали давността за процесните вземания и конкретно дали подадените от взискателя молби за извършване на справки, налагане на заповест и за насрочване на опис на движими вещи, представляват действия по принудително изпълнение по смисъла на чл. 116, б. “в” от ЗЗД. По повдигнатите във въззивното производство въпроси настоящият съдебен състав приема следното:

Както бе посочено по горе, в задължителните разяснения по т. 10 от Тълкувателно решение № 2/26.06.2015г. по тълкувателно дело № 2/2013г. на ОСГТК на ВКС, е прието, че в изпълнителния процес давността се прекъсва с предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ, независимо от това дали прилагането му е поискано от взискателя и/или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител

по възлагане от взыскателя съгласно чл. 18, ал. 1 от ЗЧСИ. Като изпълнителни действия, прекъсващи давността, примерно и неизчерпателно са посочени - насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещи, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т. н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не е необходимо предприетите от съдебния изпълнител действия в рамките на изпълнителния способ да са задължително успешни, за да се счита давността за прекъсната.

Давността е свързана с поведението на кредитора и не се влияе от поведението на други лица, поради което своевременните искания на взыскателя да се извършат принудителни действия прекъсват давността, независимо дали такива са предприети от съдебния изпълнител и кредиторът не е станал причина за непредприемането им. Давността се прекъсва последователно във времето, когато осъществяването на способа става чрез отделни процесуални действия - заповест или възбрана, опис, оценка, насрочване на проданта, разгласяване, приемане на наддавателни предложения, провеждане на наддаване и т. н. до влизането в сила на постановлението за възлагане.

С оглед изложеното се налага извод, че молбите на взыскателя от 08.08.2017г. за налагане на заповест върху вземания по банкови сметки, от 27.04.2018г. и от 12.03.2019г. за насрочване и извършване на опис на движими вещи и от 15.07.2021г. за налагане на заповест върху вземания по банкови сметки, са препятствали перемирането на делото и са прекъсвали давността за вземанията, доколкото по делото не са събрани доказателства налагането на заповест, съответно – че насрочените от ЧСИ описи на движими вещи не са се състояли по причини, за които взыскателят е отговорен.

Както е прието в решение № 37/24.02.2021г. по гр.д. № 1747/2020г., IV ГО на ВКС, двугодишният срок за перемпция започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение /включително доброволно, напр. по постигнато споразумение между страните/, т.е. осъществяването на всички поискани способы е приключило /успешно или безуспешно/ или поисканите не могат да се осъществяват по причина, за която взыскателят

отговаря - след направеното искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и така осуetyа неговото прилагане. Когато искането на кредитора за предприемане на изпълнително действие /вкл. и в хипотезите на възлагане от взыскателя – чл. 426, ал. 4 от ГПК и чл. 18 от ЗЧСИ/ е направено своевременно, давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена след надлежно указание на органа на изпълнителното производство. Във всички случаи на нередовност обаче, се изисква "надлежно указание на органа" и предоставяне възможност на взыскателя да отстрани последната – чл. 426, ал. 3 от ГПК. Цитираната разпоредба задължава съдебният изпълнител да даде подходящ срок за отстраняване на констатираните нередовности, а ако такива указания липсват, негативни за взыскателя последици не могат да настъпят.

В случая, по молбите от 08.08.2017г., от 27.04.2018г., от 12.03.2019г. и от 15.07.2021г. не са давани указания за внасяне на такси за извършване на исканите изпълнителни действия – налагане на запор върху вземания на длъжника, съответно за извършване на опис на движими вещи. Такива указания не са давани и във връзка с разпорежданията от 20.08.2018г. и от 19.08.2020г. за извършване на опис на движими вещи на длъжника, т.е. - липсват данни поисканите изпълнителни действия да не са извършени по причина, за която взыскателят е отговорен.

В обобщение следва да се направи извод, че не е необходимо предприемането на действие от съдебния изпълнител в рамките на изпълнителния способ да е задължително успешно, за да се счита, че давността е прекъсната, който извод следва и от самата разпоредба на чл. 116, б. "в" от ЗЗД, в която законодателят е използвал термина "предприемане" на изпълнително действие, а не "извършване". Несъстоялият се на 17.10.2018г. и на 16.10.2020г. опис на движими вещи следва да се тълкува като "предприемане" на изпълнително действие, което прекъсва давността /чл. 116, б. "в" от ЗЗД/. Към 17.10.2018г. новата 5-годишна погасителна давност, започнала да тече от 27.01.2017г. /датата, на която е вписана наложената възбрана/, не е изтекла, а е прекъсната отново /чл. 116, б. „в“ от ЗЗД/. Същата не е била изтекла и към 16.10.2020г., когато не се е състоял насроченият опис на движими вещи по независещи от взыскателя причини. Течението на давността е спряно на 03.08.2022г. със спирането на принудителното

изпълнение, постановено от първоинстанционния съд за обезпечение на предявените иски по настоящото дело.

По тези съображения се налага извод, че неоснователно длъжникът отрича съществуването на правото на принудително изпълнение, а предявеният отрицателен установителен иск е неоснователен.

Като е достигнал до същите изводи първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да се потвърди.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора и предвид изричното искане в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят сторените по делото разноски в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ.

На основание чл. 280, ал. 3 от ГПК и с оглед цената на иска настоящото решение не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран Софийският градски съд,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 14361 от 12.12.2022г., постановено по гр.дело № 35245/2022г. по описа на СРС, ГО, 42 състав.

ОСЪЖДА Т. С. Ч., ЕГН *****, гр. Пловдив, ул. “**** да заплати на „К.И.И. БГ” ЕАД, с ЕИК ****, седалище и адрес на управление гр. София, бул. ****, Бизнес център “**** сумата от 100 /сто/ лева – съдебни разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____